

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری صاد
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: دانشگاه آزاد اسلامی
توزیع: نشر گستر امروز

«دانش اقباشاوی» کارگردان فیلمی درباره شهید علی هاشمی:

«اسفند» سفارش هیچ ارگانی نیست

یا کتاب «هوری» که توسط شهید هادی تدوین شده بود؛ البته خاطرات سردار علی ناصری که دست راست شهید علی هاشمی بود و بسیاری از خاطرات مدون را مطالعه کردم، همچنین علاوه بر تحقیقات کتابخانه‌ای به سراغ تحقیقات آرشیوی و میدانی هم رفتم. مثلاً سازمان اوج حدود ۲۰۰ ساعت منابع آرشیوی از شهید علی هاشمی داشت که اصلاً مورد توجه قرار نگرفته بود و صرفاً جمع آوری شده بود که خیلی به کار ما آمد. بعد از آن به خوزستان رفتم و با نزدیکان شهید ارتباط گرفتم و تا مدت‌ها با خانواده شهید علی هاشمی و دوستان و نزدیکانش رفت و آمد داشتم البته هنوز ارتباط بین ما ادامه دارد ولی در ابتدای فیلمبرداری مادر شهید که بسیار زنی مهربان بودند راز دست دادیم و این موضوع بسیار مراناراحت کرد.

رضا مسعودی نقش اصلی را ایفا می‌کند، درباره انتخاب این بازیگر توضیح دهید.

رضا مسعودی نقش علی هاشمی را در این اثر ایفا می‌کند که یک دستیار کارگردان بسیار حرفه‌ای، بازیگری عرب زبان با بازی رئالیستی خوبی است. مسعودی از لحاظ درونیات و روحیات هم شبیه همین علی هاشمی بود و حتی در فیلم‌ها از لحاظ صدا هم بسیار به این شهید نزدیک بود.

وجه تمایز «اسفند» با دیگر آثار دفاع مقدسی این دوره از جشنواره فیلم فجر در چه مواردی است؟

این قصه از دل تحقیقات بیرون آمده و نکته قابل توجه درباره فیلمنامه «اسفند» این است که اسناد و پرونده‌ها و مسائل بسیاری در آن ذکر شده است و با توجه به آن‌ها لوکیشن‌ها انتخاب و به رویدادهای متنوع و متفاوت پرداخته است. «اسفند» شبیه هیچ فیلم جنگی که تا امسال در جشنواره فیلم فجر و سینمای ایران دیدم، نیست. ما تمام تلاش مان را کردیم که اصالت موضوع، اصالت تاریخی و اصالت جغرافیایی و حتی اصالت بازیگران و شخصیت‌ها خدشه‌دار نشود و به اقلیم به قدری وفادار بودیم که تمام بازیگران به جز مهدی زمین پرداز همه اهل خوزستان بودند. در زیبایی‌شناسی، طراحی صحنه و لباس و در همه حوزه‌ها تلاش کردیم تا یک فیلم باور پذیر و گرم و زنده‌ای را نمایش دهیم و حال اینکه نتیجه حاصل شده یا نه را باید ببینیم که تماشاگر چه برداشتی خواهد داشت.

در خبرها آمده است که فیلم سینمایی «اشک هور» هم که در این دوره از جشنواره فیلم فجر حضور دارد، با محوریت شهید علی هاشمی بر پرده می‌رود، با توجه به این موضوع فکر می‌کنید برای «اسفند» چه اتفاقی بیفتد؟

اواخر فیلمبرداری متوجه شدیم که سیما فیلم و حوزه هنری سریالی را درباره شهید هاشمی شروع کرده‌اند که قصد دارند فیلمی از آن را برای ارسال به جشنواره فیلم فجر استخراج کنند. من آن فیلم را ندیدم و نمی‌دانم برایش چه کار کردند ولی ما از سال ۱۴۰۱ پروانه لازم را اخذ کرده بودیم و عوامل «اشک هور» از سال ۱۴۰۲ کار خود را آغاز کردند و اگر این اثر دیر به جشنواره رسید به خاطر حجم بالای تولید و همچنین اتفاقات پاییز ۱۴۰۱ بود که کار را با وقفه روبه رو کرد.

شما در سینمای مردمی به تماشای «اسفند» نشسته‌اید، حال و هوای برگزاری جشنواره در سینمای مردمی چگونه بود؟ باز خورد مردم به چه صورت بود؟

سینمای آزادی خیلی منظم و تر و تمیز جشنواره فیلم فجر را برگزار می‌کند و در اکران مردمی این فیلم که داخل دو سالن بود همه چیز به خوبی اجرا شد و صدا و تصویر هم خیلی خوب بود. حتی شخصاً به سجاد نوروزی مدیر سینما آزادی هم تلفنی زنگ زدم و از او تشکر کردم. سالن‌ها کامل و پر بود و مخاطب بسیار پویا به موضوعات عکس‌العمل نشان می‌داد و در پایان فیلم، همه دست زدند که به نظر من بسیار آرام بخش بود.

فیلم سینمایی «اسفند» با محوریت زندگی شهید علی هاشمی ساخته دانش اقباشاوی است که در سومین سانس امروز در کاخ جشنواره چهل و سومین جشنواره بین المللی فیلم فجر روانه پرده نقره‌ای می‌شود. این فیلم با سرمایه‌گذاری و پشتیبانی سازمان فرهنگی هنری اوج و بنیاد سینمایی فارابی تولید شده است و جلیل شعبانی که تهیه‌کنندگی آن را بر عهده داشته است، متأسفانه مهر ماه سال جاری درگذشت. رضا مسعودی در این اثر نقش شهید علی هاشمی را ایفا می‌کند و در کنار او مهدی زمین پرداز، سعید آل بوعبادی، خیام وقار کاشانی، محمدرضا عقداتی یزدی، یاسین مسعودی و محمد عسگری، جلال باوی، طاهر نیک آزاد، مهدی فتحی و نیما جمالی در «اسفند» حضور دارند. در ادامه گفت‌وگوی خبرنگار صبا با دانش اقباشاوی نویسنده و کارگردان «اسفند» را می‌خوانید.

با توجه به سرمایه‌گذاری و پشتیبانی سازمان اوج و بنیاد سینمایی فارابی فیلم «اسفند» را باید جزو آثار سفارشی و ارگانی قلمداد کنیم؟

فیلم سینمایی «اسفند» سفارشی نبود؛ یعنی سازمان اوج یا بنیاد فارابی سفارش نداده بودند و در واقع خودم دوست داشتم که به دنبال آن رفتم. جالب است که اصولاً کارگردانها فیلم‌های اول خود را جنگی می‌سازند ولی این موضوع برای من برعکس شد و بعد از ساخت آثار اجتماعی به سراغ ساخت فیلم دفاع مقدسی رفتم؛ البته یک فیلم کوتاه با حال و هوای جنگی ساختم و در آثار متعددی دستیار کارگردانانی نظیر احمد رضا درویش و ابراهیم حاتمی‌کیا بودم.

چرا به شهید علی هاشمی پرداختید؟

خودم آبادانی هستم و در زمان جنگ داخل محیط و منطقه بودم و در خانواده‌ای جنوبی بزرگ شدم و به واسطه این که هم تجربه زیست در جامعه و تجربه حرفه‌ای کارگردانی و دستکاری داشتم، تصمیم بر آن شد تا «اسفند» را بسازم. حتی در تمام دوران کاری دائماً دوستان از من می‌پرسیدند چرا فیلم جنگی نمی‌سازی ولی هیچ وقت ضرورتش را احساس نکردم تا بهمن ماه سال ۱۴۰۰ که ناگهان یاد خاطره‌ای افتادم که برای ساخت «اسفند» مصمم‌تر شدم. حدود پنج سال بود که جنگ زده شدیم و در اردیبهشت ماه از خوزستان به اصفهان رفتم، بواسطه عمو و شوهر عمم چند روزی مهمان سپاه بودیم که به من خیلی خوش گذشت بخاطر این که پاسدارها با یکدیگر بسیار صمیمی بودند و اصلاً حالت نظامی یا عبوس و... نداشتند؛ پس از سال‌ها همین شوهر عمم با من تماس گرفت و با حالتی طلبکارانه گفت تو که عرب هستی، خوزستانی هستی، چرا درباره شهیدی که از هم شهری‌های خودت بوده، فیلم نمی‌سازی! تا آن لحظه شهید علی هاشمی را به خاطر نمی‌آوردم ولی متوجه شدم در همان سپاه که مهمان بودیم او را دیده بودم و در آن زمان فرمانده سپاه بودند. علی هاشمی کاراکتر عجیب و منحصر به فردی است. از این جهت که تنها سردار شهید جمهوری اسلامی است که از ابتدای جنگ بوده تا ۲۲ روز قبل از پایان جنگ در جبهه حضور داشتند.

چگونه رضایت ارگان‌ها را جلب کردید؟

حوزه هنری مرا صدا زد و سریال «سوران» را پیشنهاد داد که من در ابتدا گفتم فعلاً انگیزه ساخت آن را ندارم و چیزی از کردستان نمی‌دانم ولی دوست دارم فیلمی درباره شهید علی هاشمی بسازیم که نپذیرفتند، به همین خاطر سراغ سازمان اوج رفتم و در جلسه‌ای کمتر از ده دقیقه پیشنهاد من را پسندیدند و از من خواستند تا طرحی ارائه دهم.

پیش تولید «اسفند» چگونه بود و تحقیق و پژوهش به چه صورتی انجام شد؟

چند کتاب درباره شهید علی هاشمی چاپ شده بود مانند «گمشده من» که نویسنده آن مرضیه نظرلو

